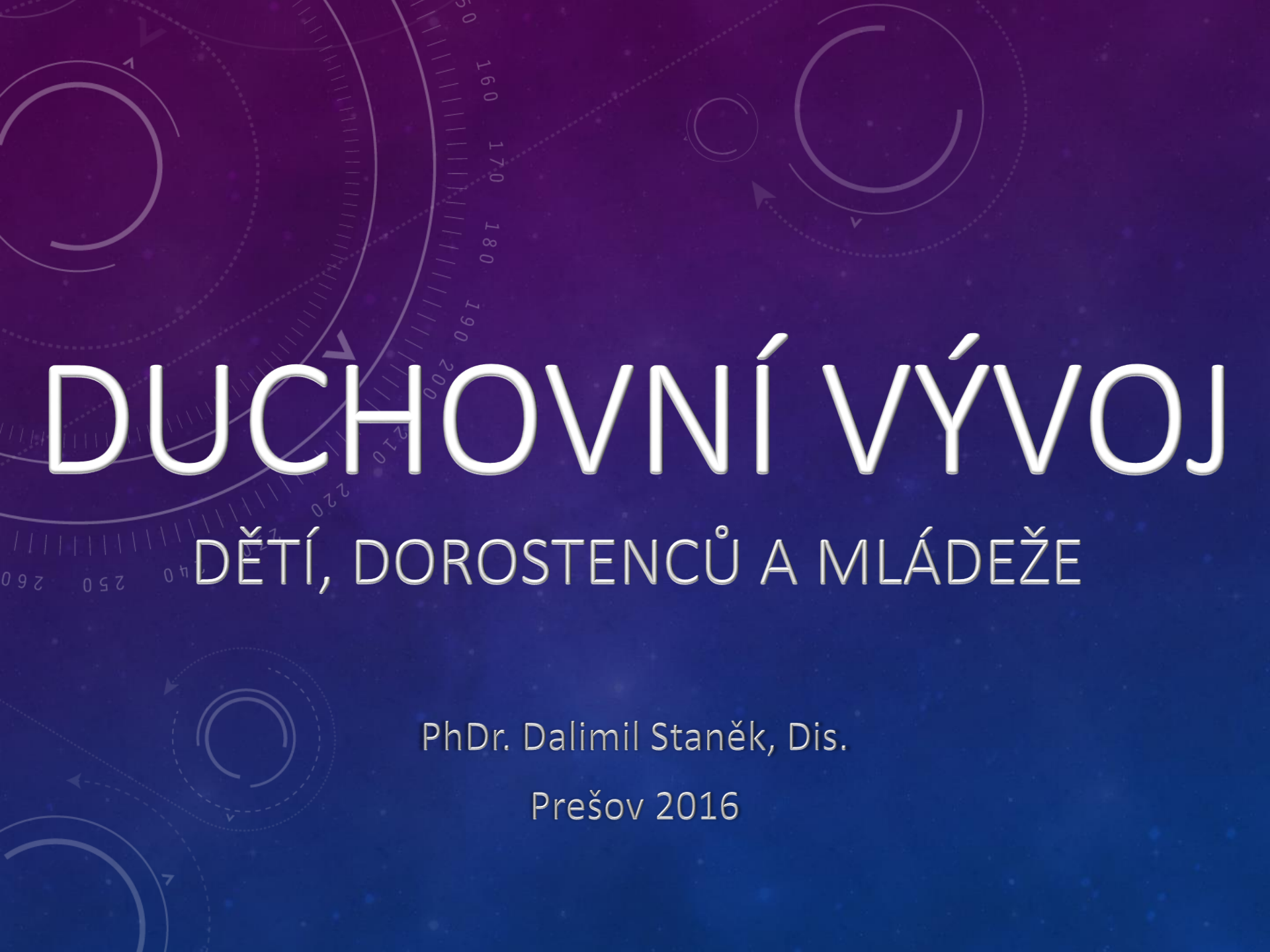

DUCHOVNÍ VÝVOJ

DĚTÍ, DOROSTENCŮ A MLÁDEŽE

PhDr. Dalimil Staněk, Dis.

Prešov 2016

STRUKTURA SETKÁNÍ

1. Svět druhého

2. Úvodní témata

3. Prvky zbožnosti dětí

4. Shrnutí

ÚVODNÍ TÉMATA

1. Individualita x obecné rysy

1. Individualita x obecné rysy

ÚVODNÍ TÉMATA

1. Individualita x obecné rysy

2. Zóna nejbližšího vývoje

VEDENÍ

Zóna nejbližšího vývoje

DOPROVÁZENÍ

Současný stav dítěte

ÚVODNÍ TÉMATA

1. Individualita x obecné rysy

2. Zóna nejbližšího vývoje

3. Být jako dítě x nebýt jako dítě

BÝT...

- Mt 18:4 Kdo se **pokoří** a bude jako toto dítě, ten je největší v království nebeském.
- Mk 10:15 Amen, pravím vám, kdo **nepřijme** Boží království jako dítě, jistě do něho nevejde.

NEBÝT...

- 1 Kor 13:11 Dokud jsem byl dítě, **mluvil** jsem jako dítě, **smýšlel** jsem jako dítě, **usuzoval** jsem jako dítě; když jsem se stal mužem, překonal jsem to, co je dětinské.

PRVKY ZBOŽNOSTI DÍTĚTE

IDENTITA KŘEŠŤANA

MORÁLKA

PŘEDSTAVA BOHA

VRCHOLNÉ ZÁŽITKY

ČETBA BIBLE

MODLITBA

MODLITBA

D. Elkind, D. Long, B. Spilka

**ZRÁNÍ /
UČENÍ**

Způsob uvažování,
verbální projev, CNS

Praxe, zkušenosti,
podněty, vzory

**VĚK
TÉMA**

0-2

2-3

3-7

7-9

9-12

12-16

Objekt

Říčkanka

Moje
prosby

Chvála
Přímluvy

Osobní
Rozhovor

Volnost
formy

PŘEKONAT

Egocentrismus; naučené fráze

NEZTRATIT

Důvěra; přirozenost (Lukáš 11:11)

Úkol ve skupině:

- Sdělte si navzájem nějaký zajímavý zážitek s dětskou modlitbou.
- Co vás Bůh naučil skrze modlitby dětí?
- Jak konkrétně můžeme nám svěřené děti vést v modlitbě dál?

POROZUMĚNÍ BIBLI

J. Fowler; J. Piaget; E. Erikson

**ZRÁNÍ
UČENÍ**

Inteligence; CNS;
pozornost

Podněty; zkušenosti;
znalosti

**VĚK
TÉMA**

0-3

3-7

7-12

12-16

16+

Žiji
příběh

Příběhy

Fakta

Principy

Učit
druhé

PŘEKONAT

Chyby zjednodušování a doslovnosti

NEZTRATIT

Prostor pro tajemství; radost z textů

Úkol ve skupině:

- Jaká je vaše osobní zkušenost s Bibli ve vašem dětství?
- Jaká témata ve svém životě vaše děti řeší?
- Jaké biblické vyučování/příběhy/knihy/verše by mohli děti oslovit v jejich aktuálních tématech?
- Co je zóna nejbližšího vývoje vašich dětí a jak je vést dál?

Představa Boha

Oser; Gmünder; Harms / 1. Jan 2:13-14

**ZRÁNÍ
UČENÍ**

Schopnosti fantazie

Zkušenosti s lidmi,
znalosti Bible

**VĚK
TÉMA**

0-3

3-7

7-12

12-20

20+

?

Pohádka
Rodič

Moc
Spravedlivý

Osobní

Desimus

PŘEKONAT

Omezené a jednoznačné představy o Bohu

NEZTRATIT

Již získané částečné představy o Bohu

Úkol ve skupině:

- Jaká Boží vlastnost vás v poslední době nejvíce zasáhla?
- Vymyslete pět způsobů, které můžete použít k tomu, abyste dětem představili a předali nějakou Boží vlastnost, kterou vnímáte, že vaše děti zatím nepoznali.

IDENTITA KŘEŠŤANA

D. Elkind

ZRÁNÍ UČENÍ	Způsob uvažování			Zkušenosti, rozhovory	
	0-5	5-7	8-10	10-18	18+
VĚK TÉMA	Intuitiv- ní	Chaos identit	Projevy víry	Vnitřní víra	
				Skupina	Jedinec
PŘEKONAT	Vnější a skupinové pojetí identity				
NEZTRATIT	Jistota a důležitost identity v Kristu (Římanům 8:16)				

MORÁLKA

L. Kohlberg

ZRÁNÍ
UČENÍ

Způsob uvažování,
schopnost empatie

Vzory, rozhovory,
otázky

VĚK
TÉMA

PŘEKONAT

NEZTRATIT

Pokání

ROZUM

CHOVÁNÍ

EMOCE

MORÁLKA

L. Kohlberg

**ZRÁNÍ
UČENÍ**

Způsob uvažování,
schopnost empatie

Vzory, rozhovory,
otázky

**VĚK
TÉMA**

0-9

9-12

12-15

15+

Předkonvenční

Konvenční

Hodné dítě

Svědomí

Postkonvenční

PŘEKONAT

Externí kontrola; pouze vlastní pohled

NEZTRATIT

Kázeň a postoj poslušnosti Bohu

Odpuštění

R. Enright, E. Worthington

ZRÁNÍ UČENÍ	Způsob uvažování			Zkušenosti s odpuštěním		
	0-4	4-9	9-12	12-15	15-20	20+
VĚK TÉMA	Pomsta	Kompen- zace	Soc. očekávání	Zákon	Harmonie	Láska
PŘEKONAT	Odpouštím, protože jsem k tomu tlačěn					
NEZTRATIT	Odpouštím z					

Úkol ve skupině:

- Jaká výchovná a kázeňská opatření na vaše děti nejlépe platí?
- Jak vést děti po konfliktu k odpuštění?
- Dovedete požádat děti za odpuštění, když uděláte něco špatně?
- Jaké rituály (doma, v besídce, dorostu) používáte ke smíření?

VRCHOLNÉ ZÁŽITKY

Fowler; Tammien (1980)

**ZRÁNÍ
UČENÍ**

Citlivost na určité
podněty

Bohem vytvořené
příležitosti

**VĚK
TÉMA**

0-3

3-7

7-12

12-16

Doteky

Emoční
indukce

Těžké
situace

Samota
Komunita

PŘEKONAT

NEZTRATIT

VRCHOLNÉ ZÁŽITKY

Fowler; Tammien (1980)

**ZRÁNÍ
UČENÍ**

Citlivost na určité
podněty

Bohem vytvořené
příležitosti

**VĚK
TÉMA**

0-3

3-7

7-12

12-16

ZÁŽITEK POKÁNÍ A PŘIJETÍ BOŽÍ MILOSTI

PŘEKONAT

Honba za zážitky; Důraz na zkušenosti; Jednoduchá
nereflektovaná interpretace

NEZTRATIT

Schopnost „být“ a „žasnout“ (Žalm 131:2)

Úkol ve skupině:

- Měli jste osobně nějaký silný duchovní zážitek v dětství nebo dospívání, jak to vypadalo?
- Jakým způsobem můžete vytvořit prostor a příležitost pro silný duchovní zážitek dětí?
- Jaký je rozdíl mezi manipulací dětí do duchovních zážitků a vytvářením prostoru pro to, aby mohli zážitek zažít?

ZÁVĚREČNÁ TÉMATA

1. Projevy ducha x Socializace

2. Témata každého věku

3. Změny v našem přístupu

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....